

PIHTIPUTAAN KUNNAN KOULUKULJETUSTEN PERIAATTEET 1.1.2024 ALKAEN

Tässä koulukuljetusoppaassa esitellään Pihtiputaan kunnan esi- ja perusopetuksen koulukuljetuksia koskevia periaatteita ja käytäntöjä.

Onnistunut koulumatka edellyttää hyvää yhteistyötä koulujen, liikennöitsijöiden sekä oppilaiden huoltajien kanssa ja turvallisella, hyvin toimivalla koulukuljetuksella tuetaan lasten koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Hyvin toimiva viestintä ja avoin vuorovaikutus sekä koulukuljetusjärjestelyiden tunteminen luovat pohjan hyvälle yhteistyölle.

Koulumatka on osa koulujen terveystasvatusta, joten osa koulumatkasta kuljetaan kävellen/pyörällä.

Luethan koulukuljetusoppaan huolellisesti läpi. Lisätietoja saat kouluilta tai sivistystoimen toimistosta.

Koulukuljetukset perusopetuslain mukaan

Oppilaan koulumatka korvataan perusopetuslain 32 §:n mukaan silloin, kun matka lähikouluun on yli 5 km tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuton koulukuljetus Pihtiputaan kunnassa ilman eri hakemusta

Muurasjärven koulu

- Esiopetus, jos koulumatka on pidempi kuin 0,5 km
- Luokat 1-2, jos koulumatka on pidempi kuin 2,5 kilometriä.
- Luokat 3-6, jos koulumatka on pidempi kuin 5 kilometriä.

Putaanvirran koulu

- 0.-6. luokkien oppilas sekä 7.-9. luokkien oppilas, jonka koulumatka on yli 5 kilometriä.

Lisäksi ilman eri hakemusta maksuton koulukuljetus myönnetään

- Niille 0.-2. luokkien oppilaille, jotka joutuvat koulumatkallaan ylittämään vartioimattoman tasoristeyksen.
- Putaanvirran ja Muurasjärven koulun Reisjärventien valottomien tieosuuksien 0.-6. luokan oppilaille, jotka voivat käyttää olemassa olevia koulukuljetusreittejä.

Koulumatka

Koulumatkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa, joka mitataan väestörekisteriin merkityn kodin kotiportilta lähikoulun portille lyhintä tai turvallisinta jalankulkukelpoista reittiä myöten.

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/hoitopaikan ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin/hoitopaikan ja koulun väliselle matkalle. Kunta järjestää koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkoina määritelty kilometriraja.

Omavastuumatka

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta koko koulumatkalle, vaan koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itse kulkemasta osasta. Oppilasta ei haeta kotiportilta, vaan oppilaat tulevat turvalliseen koontipaikkaan kuljetusreittein varteen. Eri koulujen koulukuljetukset pyritään reitittämään yhteen ennalta määrätyille reiteille, joten koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan kävelymatka pysäkillä tai koontipaikkaan voi vaihdella tapauskohtaisesti.

Putaanvirran koulun omavastuukävelymatkat taksilla- ja linja-autoreitillä varteen ovat 0.-2. luokkien oppilailla 1 kilometriä ja 3.-9. luokkien oppilailla 3 kilometriä.

Muurasjärven koulun omavastuukävelymatkat taksilla- ja linja-autoreitillä varteen ovat esioppilailla 0,5 km, 1.-2. luokkien oppilailla 1 km ja 3.-6. luokkien oppilailla 3 km.

Lähikoulu ja oppilaan koulunkäynti muussa kuin lähikoulussa

Koulukuljetus myönnetään vain kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan tai lähikouluun. Mikäli oppilas hakeutuu muuhun kuin kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan tai lähikouluun, koulumatkoista vastaa huoltaja.

Toissijaista koulua käyvä ei ole oikeutettu koulukuljetukseen lääkärin/psykologin lausunnon tai koulumatkan vaarallisuuden perusteella.

Jos oppilas vaihtaa kunnan sisällä asuinpaikkaa, hän voi jatkaa koulunkäyntiä entisessä koulussaan peruskoulun loppuun asti, mikäli huoltaja huolehtii kuljetuskustannuksista.

Jos oppilas vaihtaa asuinkuntaa kesken peruskoulun ja saa luvan jatkaa koulunkäyntiä Pihtiputaan kunnan peruskoulussa, huoltaja huolehtii kuljetuskustannuksista.

Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuudessa oleville oppilaille koulumatkat korvataan ainoastaan siihen kouluun, joka on oppilaan lähikoulu oppilaan vakituisen osoitteen mukaan (osoite, jossa on kirjoilla). Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää maksutonta koulukuljetusta esimerkiksi vanhempien avioeron seurauksena syntyneiden asumisjärjestelyjen vuoksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ja kerhotoiminta

Maksutonta kuljetusta ei järjestetä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan tai kerhotoimintaan.

Harkinnanvarainen koulukuljetus

Koulumatkan pituuteen perustuvat koulukuljetukset myönnetään ilman erillistä hakemusta. Muihin syihin perustuvaa koulukuljetusta sekä koulumatkan tarkistusmittausta anotaan erikseen alla olevien ohjeiden mukaisesti.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päättää Pihtiputaan kunnan hallintosäännön mukaan rehtori/koulunjohtaja.

Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista tehdään viranhaltijapäätös, joka toimitetaan huoltajille tiedoksi. Viranhaltijalla on oikeus käyttää harkintavaltaa harkinnanvaraisen koulukuljetuksen myöntämisessä. Harkinnanvaraista koulukuljetusta haetaan sähköisesti Wilmassa ja hakemus on perusteltava, siitä on ilmentävä ajanjakso koulukyydin tarpeellisuudesta ja esitys kuljetusmuodosta. Liitteeksi on lisättävä tarpeelliset asiantuntijalausunnot, esim. lääkärin lausunnot.

Koulukuljetuksia ei myönnetä

- hoitopaikasta kouluun eikä hoitopaikkaan
- terapia-, lääkäri-, kerho-, yms. käynteihin
- tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- aamu- ja iltapäivätoiminnasta (yleisopetus / ilman POL 32 §:n perusteella syntyvää kuljetusoikeutta)
- Muihin kuin väestörekisteriin merkittyyn osoitteeseen (esim. kaverin tai sukulaisen luokse)
- Jos oppilaan vanhemmilla on yhteishuoltajuus, kuljetus järjestetään vain siihen osoitteeseen, jossa oppilas on kirjoilla.
- Koulukuljetusta ei myönnetä muuhun kuin lähikouluun (Ks. Lähikoulu ja koulunkäynti muussa kuin lähikoulussa).

Koulukuljetus petoeläin- tai muissa poikkeustilanteissa

Tarvittaessa koulunjohtaja tai rehtori voi pyytää lausunnon Riistanhoitoyhdistykseltä, poliisilta, pelastuslaitokselta tai muulta asiantuntijataholta.

Päätöksenteko harkinnanvaraisissa koulukuljetuksissa

1. Epäselvissä oppilaskuljetuksia koskevissa kysymyksissä tai mikäli perhe on tyytymätön kuljetukseen, huoltajat ottavat yhteyttä koulunjohtajaan tai rehtoriin.
2. Mikäli huoltajat eivät pääse keskusteltuaan koulunjohtajan tai rehtorin kanssa yhteisymmärrykseen oppilaan kuljetuksesta, voivat huoltajat anoa kirjallisesti WILMASSA kuljetussuunnitelman muutosta koulunjohtajalta tai rehtorilta. Koulunjohtajan tai rehtorin tekee viranhaltijapäätöksen asiasta.
3. Muutoksenhaku koulunjohtajan tai rehtorin viranhaltijapäätöksestä tapahtuu hallinto-oikeudessa.

Koulumatkan ajallinen kesto

Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää kuitenkin enintään 3 tuntia päivässä.

Odotusajat

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreitillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 min. ennen) sovituissa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitus aikataulun, jonka jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin tai kouluun.

Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on vanhempien vastuulla. Vanhempien kuuluu ilmoittaa kuljetuksista vastaavaan liikennöitsijälle, mikäli lapsi ei tarvitse jonakin päivänä kuljetusta.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Ohjaajana voi toimia myös koulunkäynnin ohjaaja. Kuljetuksen odottamisella tarkoitetaan tilausliikenteellä hoidettavan kuljetuksen odottamista.

Huonot keliolosuhteet tai työtaistelutoimenpiteet

Pihtiputaan kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa oppilaan huoltajien vastuulla on huolehtia oppilaan kuljettamisesta kouluun.

Saattoavustus

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona huoltaja voi saada saattoavustusta. Saattoavustusta voidaan myöntää, jos kuljetusta ei ole mahdollista järjestää oppilaan kotipaikan sijainnin, aikataulujen sovittamisen tai oppilaan sairaudesta tai vammasta johtuvan erityisen syyn, oppilaalle määrätyn kurinpitotoimen tai tukiopekukseen osallistumisen vuoksi ja huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksista.

Saattoavustusta anotaan kirjallisesti ja hyvin perustellen rehtorilta ja siitä tehdään hallintopäätös. Avustuksen määrä on kulloinkin voimassa oleva Kelan oman auton käytöstä maksama korvaus. Saattoavustus maksetaan jälkikäteen laskun perusteella.

Tietojen luovuttaminen

Koulukuljetuksiin osallistuu oppilaita, joiden kohdalla kuljetusten toimivuus ja luotettavuus sekä hyvä yhteistyö vanhempien kanssa on erityisen tärkeää. Opetuksen järjestäjä voi antaa kuljetusoppilaasta palveluntuottajalle vain ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä kuljetuksen järjestämiseksi. Esimerkiksi erityisen tuen oppilaan osalta voidaan antaa tieto siitä, kulkeeko oppilas pyörätuolilla, onko oppilaalla käytössään joitakin apuvälineitä ja onko joitakin muita seikkoja, joita kuljetuksen järjestämisessä tulisi huomioida. Huoltaja voi ilmoittaa kuljettajalle omasta lapsestaan sellaisia tietoja, joiden katsovat koulukuljetuksen näkökulmasta tarpeellisiksi.

Reittikuljetusten noutopaikat ja aikataulut

Koulukuljetukset ajetaan määrättyjä reittejä ja aikatauluja käyttäen. Kuljettaja vastaa reittien ja aikataulujen noudattamisesta sää- ja liikenneolosuhteet huomioon ottaen. Aikataulu sitoo myös oppilaita ja heidän vanhempiaan. Vanhempien ja koulun tulee ilmoittaa poissaoloista turhien odotusten välttämiseksi.

Koulukuljetuksen noutopisteet suunnitellaan yhdessä liikennöitsijän kanssa siten, että tarpeettomilta tien ylityksiltä vältyttäisiin ja koulumatka muodostuisi turvalliseksi (Koulukuljetusasetus 6 §).

Linja-autoilla tapahtuvien kuljetusten noutopaikkoja ovat viralliset linja-autopysäkit.

Kuljetuksesta myöhästyminen ja muutokset kuljetuksissa

Reittikuljetusauto ei saa ohittaa noutopaikkaa ennen sovittua aikaa. Myöhässä olevaa oppilasta odotetaan, jos se aikataulun puitteissa on mahdollista. Jos oppilas ei odottamisesta huolimatta tule, on asiasta välittömästi ilmoitettava koululle tai huoltajalle.

Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, eikä häntä voida odottaa, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla. Mikäli kuljetus ei tule ajoissa, oppilaan tulee odottaa 20 min. Mikäli kuljetus ei tule lainkaan, oppilas palaa kotiin ja ilmoittaa asiasta huoltajalle tai koululle. Kuljetuksesta myöhästyminen ei ole luvallinen syy poissaololle, vaan huoltajien tulee pyrkiä järjestämään kuljetus koululle.

Vanhempien on aina ilmoitettava kuljettajalle hyvissä ajoin etukäteen, jos lapsi ei tarvitse jonain päivänä kuljetusta tai mikäli aikatauluihin tulee muutoksia.

Jos lapsi haetaan koulusta tai lapsi ei muuten tarvitse kuljetusta, on siitä ehdottomasti ilmoitettava koulun kuljetusvalvojalle ja kuljettajalle.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

Ongelmatilanteessa kuljettaja ottaa yhteyttä ko. koulun koulusihteriin tai rehtoriin/koulunjohtajaan.

Tarkistusmittaus

Mikäli oppilaalle ei ole myönnetty koulukuljetusta koulumatkan pituuden perusteella, voi huoltaja anoa koulumatkan tarkistusmittausta. Tarkistusmittaus tehdään teknisen toimen karttaohjelmaa käyttäen

Tilapäinen koulukuljetus tapaturman tai sairauden johdosta

Tilapäinen kuljetus sairauden tai tapaturman johdosta järjestetään vain lääkärintodistuksen perusteella. Lääkärintodistus on hakemuksen liitteeksi ja siitä on käytävä ilmi kuljetuksen tarve sekä ajankohta. Tilapäinen kuljetus järjestetään vain oppilaan väestökisteriin merkitystä osoitteesta.

Tilapäisestä koulukuljetuksesta tehdään viranhaltijapäätös, joka toimitetaan huoltajille tiedoksi.

Koulukuljetus tien vaarallisuuden perustuen

Huoltajat voivat anoa oppilaalle koulukuljetusta koulutien vaarallisuuden perustuen. Teiden turvallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiitu-arviointimenetelmää. Koululiitu-arviointimenetelmässä on tutkittu liikenneympäristön vaikutusta koulumatkojen turvallisuuteen ja luotu menetelmä

turvallisuuden laskemiseksi tieosuuksittain. Koulutien eri osuuksien olosuhteiden vaarallisuutta on mitattu riskiluvuilla, joilla tarkoitetaan indeksimuotoon muutettuja tien ja liikenteen ominaisuustietoja. Olosuhteiden vaarallisuus on arvioitu tieosuuksittain, joilla tarkoitetaan ominaisuuksiensa perusteella samanlaisia tienosia. Tavoitteena on, että menetelmä on yleispätevä ja se soveltuu myös haja-asutusalueille. Menetelmän kehittämisessä on ollut kuntien lisäksi mukana myös liikenne- ja viestintäministeriö, kuntaliitto ja tiehallinto.

Kuljetettavien luettelo

Tilaajan (kunta) tulee antaa luettelo kuljetuksen suorittajalle. Luettelo tulee olla autossa kuljetusten aikana ja koulukuljetuksista vastaava virasto päivittää sen tarpeen vaatiessa. Tilaaja maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Muiden kuljettaminen on kielletty, ellei sitä koulun kanssa ole erikseen sovittu.

Järjestyksenpito

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista (huom. turvavyön käyttö). Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.

Oppilas on koulun vastuulla noustuaan autosta kouluun pihalla koulun alkaessa siihen saakka, kunnes koulun päättyessä nousee kuljetuksen kyytiin.

Liikennöitsijöiden on vastuussa oppilaista oppilaiden noustua autoon kotipysäkillä ja kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen.

Koulu tiedottaa poikkeustapauksista liikennöitsijöille tai kotiin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa suoraa tiedottamista.

Liikenne- ja viestintäministeriö:

- Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvulla (koskee vain tilausajona tapahtuvia koulukuljetuksia, jotka eivät ole avoimia muille matkustajille).

- Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista.
- Turvavöiden käyttö:
- Oppilaiden ja kuljettajan tulee käyttää turvavyötä koulukuljetuksissa.
- Turvavöitä on käytettävä Tieliikennelaissa (§ 88) määrättyllä tavalla.
- Koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h.
- Kuljetuksissa noudatetaan em. ministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Oppilas julkisen liikenteen matkustajana

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia.

Kunnan vastuu ja vakuutukset

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Tästä huolimatta vahingontekijä tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Koulun piha-alueen liikenne järjestetään siten, että se ei vaaranna oppilasturvallisuutta. Koulut osoittavat piha-alueiden tuntumasta vanhemmille turvallisen oppilaiden jättö- ja noutopaikan. Liikennöitsijöiden/autoilijoiden vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkillä tai noutopisteestä koulun pysäkillä jättämiseen ja toisin päin.

YHTEYSTIEDOT

Koulukuljetuseriaatteet ja koulukuljetusopas ovat luettavissa Pihtiputaan kunnan kotisivuilla - www.pihtipudas.fi

Lisätietoa koulukuljetuksiin liittyen:

Sivistystoimen kanslia toimistos sihteeri	p. 040 860 0709
Putaanvirran koulu rehtori	p. 044 459 6876
Muurasjärven koulu koulunjohtaja	p. 040 860 0708

Liikennekasvatukseen liittyviä linkkejä löydät seuraavista ositteista:

Liikenneturva www.liikenneturva.fi

Tiehallinto www.liikennevirasto.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset www.ely-keskus.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö www.mintc.fi

Poliisi www.poliisi.fi

Autokoululiitto www.autokoululiitto.fi

Pyöräilykuntien verkosto <http://www.poljin.fi>

Kuljetusoppilaan muistilista

- Odota kyytiä pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla.
- Ole sovitussa noutopaikassa riittävän aikaisin (vähintään 5 min. ennen).
- Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitun ajan.
- Noudata hyviä käytöstapoja:
- tervehdi kuljettajaa ja anna hänelle työrauha ja noudata kuljettajan antamia määräyksiä
- huomioi muut matkustajat, älä ryntää autoon muita matkustajia töniä, poistu autosta rauhallisesti.
- Autossa on aina käytettävä turvavyötä.
- Auton liikuessa pysytään omilla paikoilla. Voit nousta seisomaan vasta kun auto on pysähtynyt.
- Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle.
- Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon.
- Autoon ei saa mennä eikä siitä saa poistua liikenteen puolelta.
- **Odota, että auto on lähtenyt pysäkillä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.**
- Hämärän ja pimeän aikaan käytä aina heijastinta.
- Koulukuljetuksessa et voi mennä kaverin luokse.
- Sinua varten on varattu vain yksi istumapaikka, reppua pidät sylissäsi.